

Startnotitie Commissie Netwerken & Richtlijnen V&VN VS

Pascalie Billekens, november 2016

Inleiding

Voor u ligt de notitie Commissie Netwerken & Richtlijnen van de afdeling Verpleegkundig Specialisten van de Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN VS). In deze startnotitie wordt beschreven wat de aanleiding was van het starten van de commissie, waarna zowel de betekenis van 'netwerken' als 'richtlijnen' zoals die voor de commissie gelden wordt uitgewerkt. Tot slot wordt de rol en het proces van de commissie en wat zij verwacht van de netwerken, zoals die op dit moment wordt gezien, toegelicht.

Aanleiding

In de loop van de jaren zijn er onder verpleegkundig specialisten (VS) een aantal netwerken opgericht waarin collega's elkaar vinden die in vergelijkbare werkvelden in de gezondheidszorg werken. Bijvoorbeeld VS in het verpleeghuis, of VS in de kindergeneeskunde. De noodzaak hiervan werd gevoeld door de VS omdat men met elkaar informatie willen uitwisselen en ervaringen delen. Voor het bestuur van de V&VN VS bleek de netwerkvorming een goede manier om de verschillende groepen VS te kunnen bereiken om vragen heel gericht uit te zetten in de groeiende groep leden. Hiermee werd de communicatie met de leden verbeterd, en kunnen bijvoorbeeld vragen van onderzoekers goed worden doorspeeld. Ook kan er beter worden ingespeeld op de groeiende vraag naar deelname van VS in richtlijnontwikkeling. Netwerkvorming is daarom binnen de V&VN VS gestimuleerd, en heeft ertoe geleid dat het bestuur in maart 2016 de opdracht heeft gegeven tot een Commissie Netwerken & Richtlijnen. Deze commissie stimuleert netwerkvorming, onderhoudt contacten met de netwerken en organiseert netwerkdagen. Daarnaast bevordert de commissie de positie van VS in richtlijnontwikkeling door verbinding te leggen tussen richtlijnontwikkelaars en VS.

Netwerken

De netwerken dit op dit moment bekend zijn bij de commissie kennen verschillende benamingen en samenstelling. Er zijn netwerken, werkgroepen, een adviesraad, een landelijke werkgroep en een landelijke expertgroep. Sommige groepen zijn gelinkt aan of opgericht onder een landelijke vereniging van verpleegkundigen, of van medisch specialisten. Ook is er grote diversiteit in de grootte en opzet van de netwerken. Sommige groepen bestaan uit 3 personen, sommige groepen zijn inmiddels gegroeid tot enkele honderden verpleegkundig specialisten. Deze verschillen zijn juist de kracht van de netwerken. Immers, een netwerk ontstaat daar waar er behoefte is aan het bundelen van kennis en ervaring

De commissie hanteert de volgende definitie van een netwerk: *'Een groep verpleegkundig specialisten van verschillende organisaties en geografische gebieden die zich, op basis van hun opleidingsachtergrond of werksituatie met elkaar verbinden om hun inhoudelijke kennis te vergroten en hun positie als professional te verstevigen. Binnen een netwerk wordt deskundigheid en ervaring uitgewisseld en naar buiten gebracht'*.

Alle bovengenoemde benamingen en samenstellingen passen binnen deze definitie. Een netwerk heeft geen juridische grondslag en is geen rechtspersoon, zoals een stichting of vereniging. Het is een groep gelijkgestemden, die wel van elkaar verwachten dat ze allemaal komen 'halen en brengen' met als doel elkaar versterken. Meestal is er een kleine groep die zaken organiseert, regelt en vaak ook leidt. Deze groep kan het bestuur van het netwerk genoemd worden, maar is echter geen gekozen bestuur zoals bij een vereniging, of benoemd zoals bij een stichting. Afhankelijk van het doel dat het netwerk zichzelf heeft gesteld zal het bestuur een rol en taken hebben of nemen. Het krachtigste netwerk is er een waarbij het principe van 'halen en brengen' sterk op de voorgrond staat, waarbij de deelnemers zich met elkaar verantwoordelijk voelen voor hun netwerk. Regelmatige afstemming over de rol en taken van alle deelnemers -inclusief het bestuur- binnen de kaders die het netwerk voor zichzelf heeft beschreven is daarbij belangrijk.

Sommige netwerken vragen contributie voor deelname. Vaak organiseren netwerken scholingsbijeenkomsten op hun vakgebied. Kosten voor deze bijeenkomsten worden gedragen door de deelnemers, en soms door sponsoring. Het is niet gebruikelijk dat netwerken andere inkomsten genereren of een verdere financiële verantwoordelijkheid hebben.

Richtlijnen

Richtlijnen bevatten expliciete, zo veel mogelijk op evidence gebaseerde aanbevelingen en inzichten waaraan zorgverleners behoren te voldoen om kwalitatief optimale zorg te verlenen.

Afdelingen van de V&VN kunnen het ontwikkelen van richtlijnen zelf initiëren, of benaderd worden door externe partijen (veelal wetenschappelijke verenigingen) om deel te nemen aan een te ontwikkelen of te herziene richtlijn. Sinds 2014 kent de V&VN de bestuurscommissie Richtlijnen, die zich richt op agendasetting en betrokkenheid van de beroepsgroep bij het gehele proces van multidisciplinaire richtlijnontwikkeling, van knelpuntenanalyse tot en met implementatie. De commissie Netwerken & Richtlijnen van de afdeling VS conformeert zich aan het draaiboek richtlijnen dat in 2015 door deze bestuurscommissie Richtlijnen is opgesteld voor participatie V&VN bij de ontwikkeling van multidisciplinaire richtlijnen.

Rol en proces Commissie Netwerken & Richtlijnen

De commissie Netwerken & Richtlijnen bestaat uit zes leden. Eén voorzitter, twee bestuursleden van de V&VN VS en drie leden van netwerken van verpleegkundig specialisten. De commissie zelf bepaalt de inrichting van de werkzaamheden op het gebied van netwerken en richtlijnen, maar steeds in afstemming met het bestuur van de V&VN VS.

- Met betrekking tot Netwerken

De commissie stimuleert de vorming van netwerken door VS door het onderhouden van contacten met (aspirant) netwerken. Drie keer per jaar (medio januari, medio juni, en in oktober tijdens de jaarlijkse congresdagen van de V&VN VS) worden er bijeenkomsten georganiseerd door de commissie waarbij deelnemers van netwerken ervaringen met elkaar kunnen uitwisselen. Ook verzamelt en deelt de commissie informatie over de bestaande netwerken, zodat zij vindbaar en bereikbaar zijn voor elkaar en voor anderen. Deze informatie is terug te vinden op de website van de V&VN VS. Netwerken kunnen op de

website van de afdeling een besloten pagina inrichten. Om communicatie met en over netwerken te bevorderen is het e-mail adres netwerken@venvnvs.nl aangemaakt. Dit mail adres wordt beheerd door de commissie.

Netwerken kunnen hun financiën onderbrengen bij het bestuur van de afdeling, zodat contributiegelden of scholingsbijdragen niet via privé rekeningen van (bestuurs)leden verrekenend hoeven te worden. Hiertoe wordt een eigen kostenplaats aangemaakt via de penningmeester van het bestuur. De transparantie van de financiën van netwerken wordt hiermee vergroot en het risico voor (bestuurs)leden verkleind.

De voorzitter en de leden van de commissie krijgen vacatiegeld voor de drie netwerk bijeenkomsten.

- Met betrekking tot Richtlijnen

Maandelijks zijn er enkele tientallen verzoeken tot deelname van VS aan (onderdelen van) richtlijn ontwikkeling. Deze verzoeken worden doorgestuurd door de bestuurscommissie Richtlijnen van de V&VN. Hiertoe is het e-mail adres richtlijnen@venvnvs.nl aangemaakt. Dit mail adres wordt beheerd door de commissie Netwerken & Richtlijnen van de V&VN VS. Binnenkomende verzoeken worden doorgestuurd aan betreffende netwerken, met het verzoek deelname in overweging te nemen en contact te zoeken met de vragende partij. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de beschrijving zoals opgenomen in het Draaiboek Richtlijnen V&VN. Verzoeken kunnen betrekking hebben op:

- afvaardiging van een V&VN lid aan richtlijnparticipatie (met afstemming over deelname mandatering en terugrapportage),
- commentaarfase conceptrichtlijn,
- autorisatiefase richtlijn (bestuurlijke goedkeuring voor de inhoud van de richtlijn),
- implementatie van aanbevelingen,
- modulaire richtlijnontwikkeling.

De commissie kan netwerken benaderen voor elk van deze verzoeken. De betreffende netwerken zijn verantwoordelijk voor het beantwoorden van deze vragen, en daarmee ook voor hun zichtbaarheid in de richtlijnontwikkeling. De V&VN houdt een database bij van de richtlijnen waar de vereniging bij betrokken is. De commissie deelt jaarlijks informatie over richtlijndeelname door VS met de afdelingsleden via het jaarverslag van het bestuur.

Een aantal netwerken krijgen veel verzoeken tot deelname aan richtlijnontwikkeling. Om te voorkomen dat er onnodige vertraging optreedt door de tussenkomst van de commissie Netwerken & Richtlijnen is afgesproken dat zij rechtstreeks benaderd worden door het V&VN bureau. Wel wordt de commissie op de hoogte gesteld. Het betreft de volgende netwerken: VS Oncologie, VS Geriatrie, VS in het Verpleeghuis en de Werkgroep Orthopedie.

Verwachtingen

Goede communicatie en afstemming tussen de commissie en de netwerken is belangrijk.

- Bij voorkeur heeft het netwerk een herkenbaar e-mail adres dat door meerdere personen beheerd kan worden.
- Vragen over richtlijndeelname worden binnen redelijke termijn gesteld door de commissie.

- Reacties op vragen over richtlijndeelname worden binnen redelijke termijn gegeven door het netwerk met een kopie van het antwoord aan de commissie, ook als er geen geschikte deelnemer is gevonden.